

OUDE RAADHUIS
ALPHEN AAN DEN RIJN
VAN BELEID NAAR RUIMTE

OUDE RAADHUIS ALPHEN AAN DEN RIJN RUIMTELIJKE ANALYSE

Bouwstenen voor sociaal

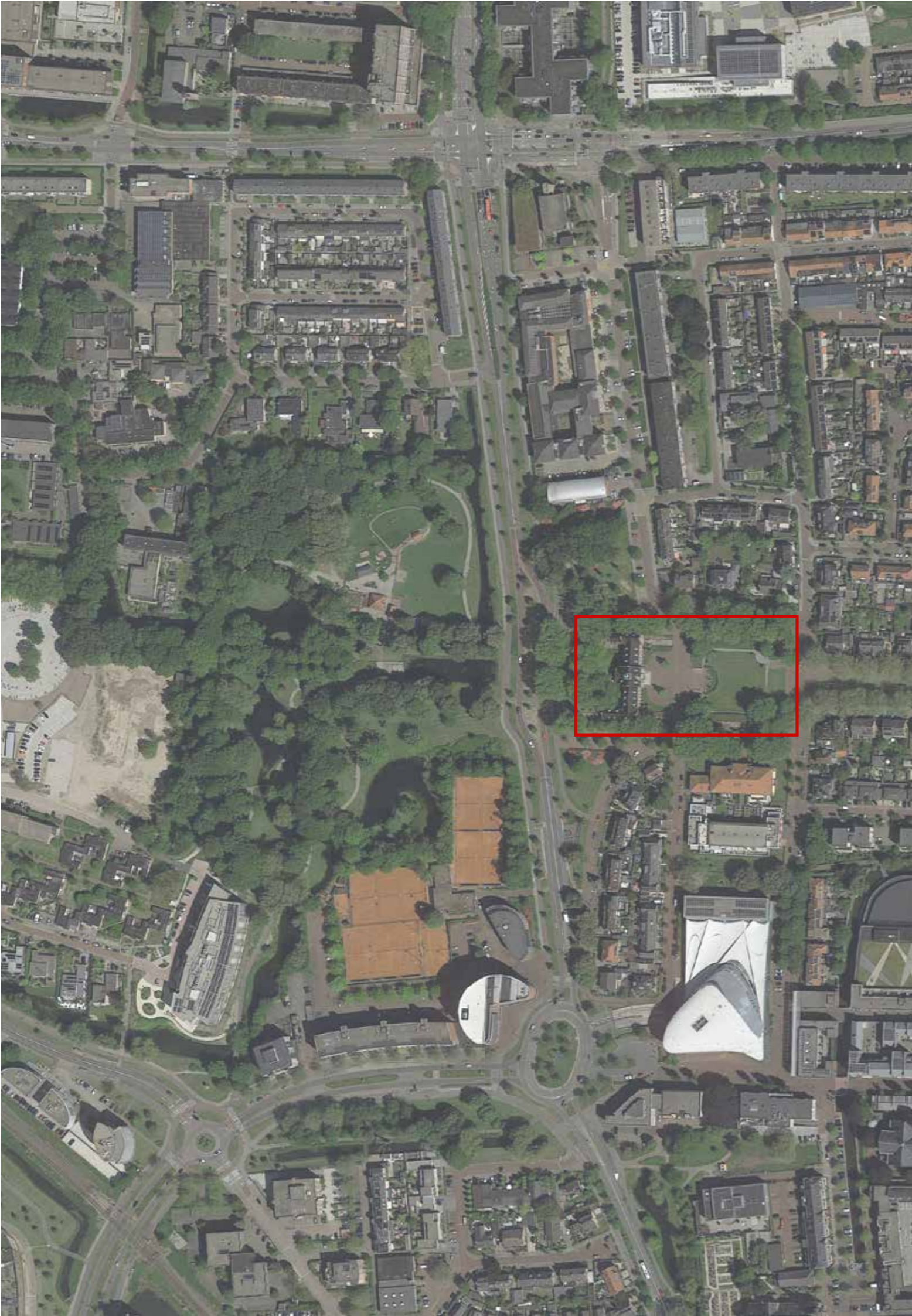
De Rooie Cent hooglandseweg zuid 34A
3813TC Amersfoort
Nederland

Lyongo Architecture

Bastenakenstraat 56
+31 (0)6 11 08 62 01
lyongo@lyongo.net

Inleiding

In bijgaand document hebben we een eerste verkenning gedaan naar de mogelijkheden om het Oude Raadhuis een bruisend en divers culturele plek te maken voor alle Alphenaren. Een inclusieve plek waar iedereen zich welkom voelt. Met andere woorden een vertaling van het beleid van de gemeente om meer inclusieve gebouwen te maken naar de ruimtelijke praktijk.

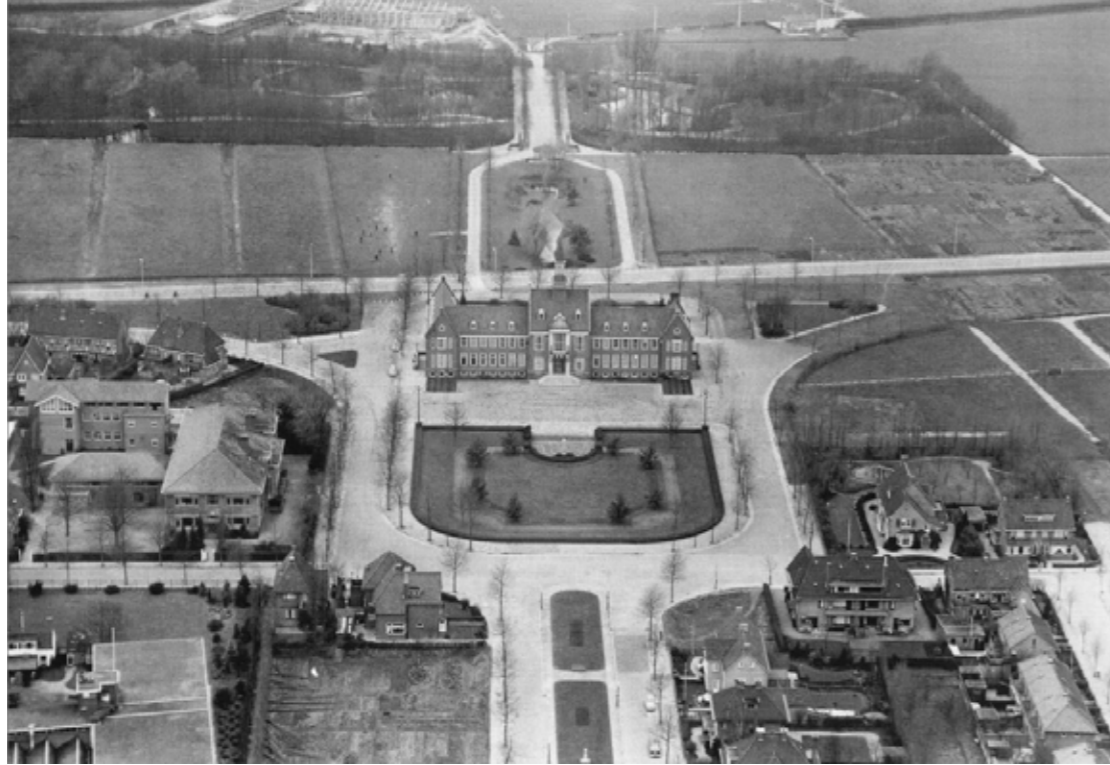
INHOUDSOPGAVE

Historische Analyse	04
Ruimtelijke Analyse	06
Concept	12
Gebouw	18

HISTORISCHE ANALYSE

FOTO'S

Het raadhuis is gerealiseerd als een redelijk autonoom gebouw dat zich als een kasteel in zijn omgeving manifesteert. Het raadhuis staat in de landerijen en de omgeving wordt vrij monumentaal ingericht om de belangrijkheid van het gebouw te accentueren hetgeen het nog autonomer maakt.

Het gebouw straalt meer de macht van het bestuur uit dan dat het een uitnodigend is voor de burger. Dit is meer regel dan uitzondering in raadhuisen die voor de jaren zestig gebouwd zijn. Daarna zien wij een kentering naar gebouwen die laagdrempelig zijn en de burger verwelkomen passend bij de maatschappelijke veranderingen uit die tijd.

HISTORISCHE ANALYSE

FOTO'S

Luchtfoto uit de jaren 50

HISTORISCHE ANALYSE KAARTEN

1900

1940

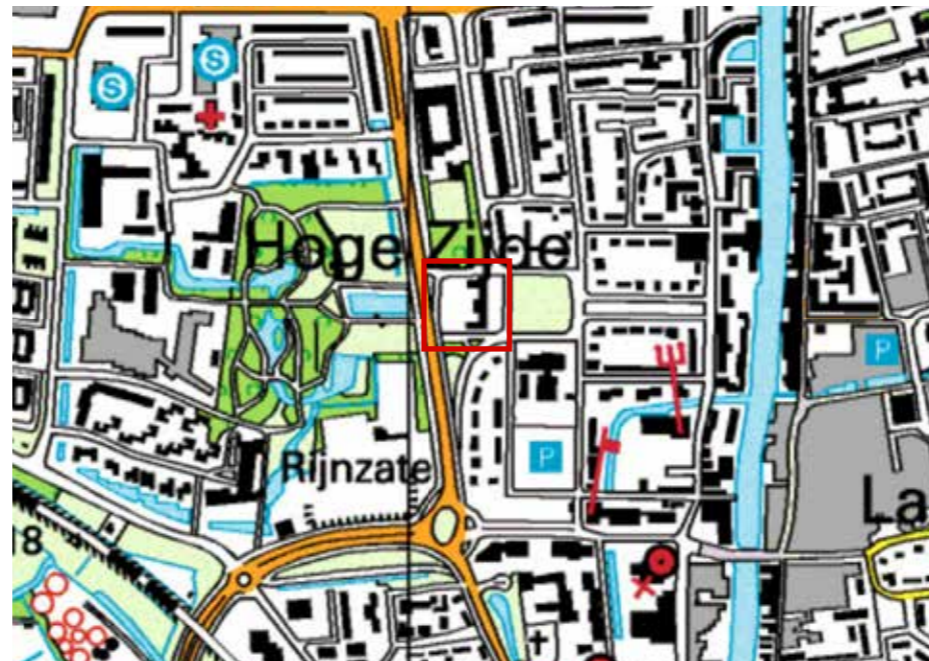
1950

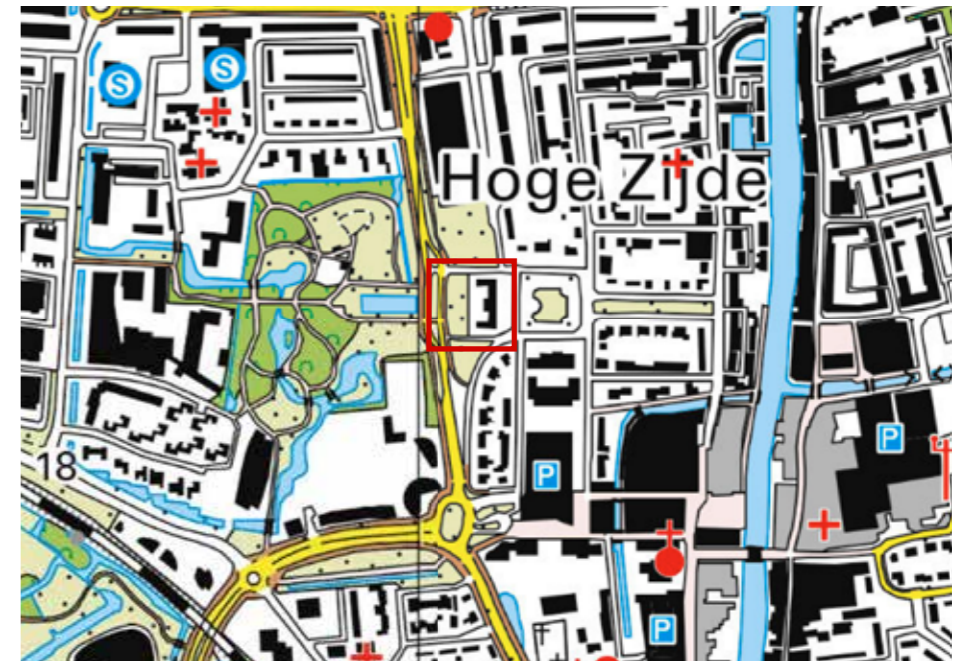
1980

2000

2020

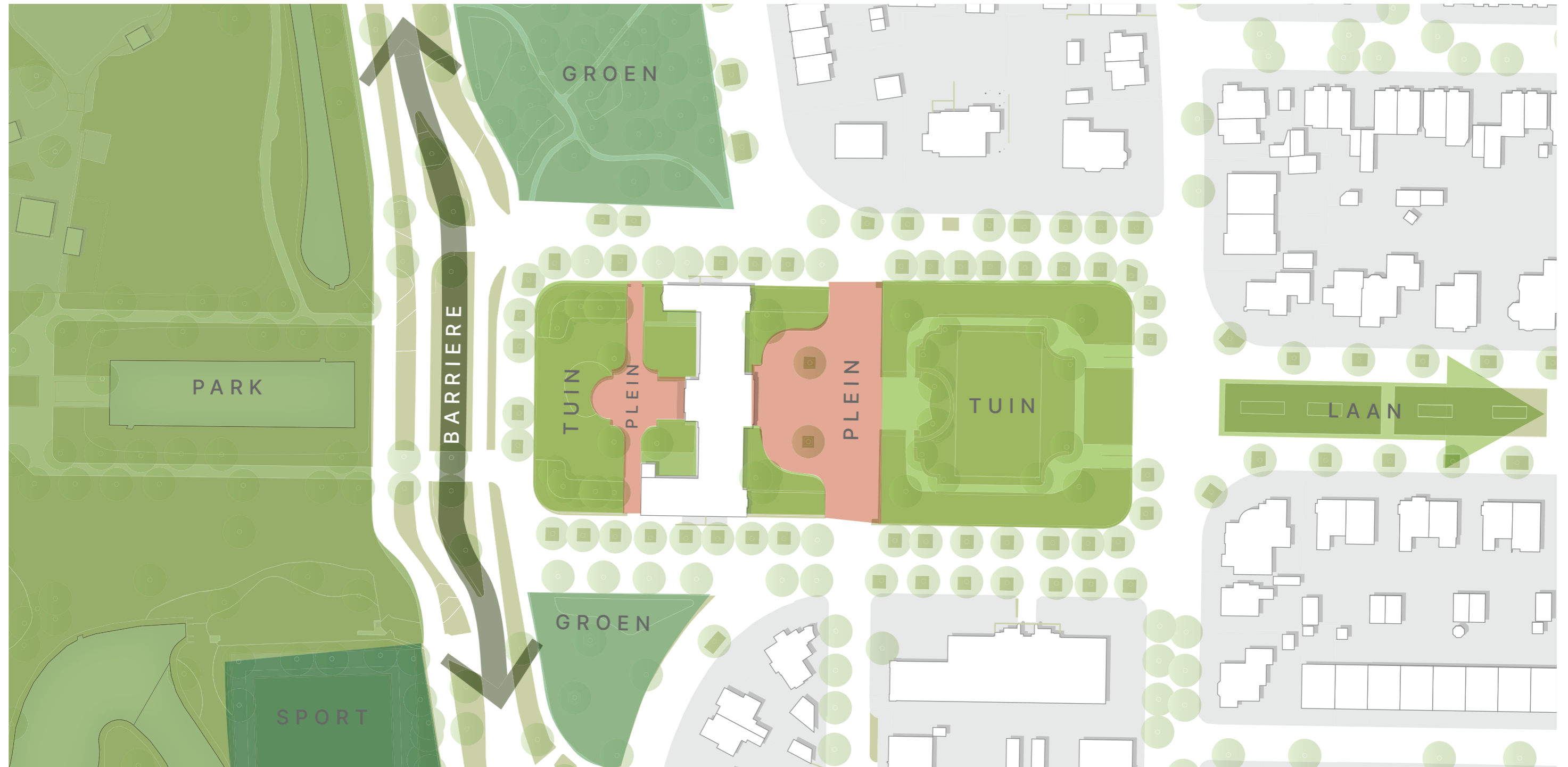
De stad heeft zich langs de oude rijn ontwikkeld. Het Bospark is een onderdeel van het groene hoofdstructuur van Alphen aan de rijn aangesloten aan het provinciale ecologische hoofdstructuur. Vanwege de centrale ligging van het bospark heeft het een belangrijke rol voor de stad.

Het ouderaadshuis is in 1937 gebouwd. De symmetrische opzet van het pand wordt voortgezet in de hoofdvas van het Burgemeester Visserpark aan de voorzijde en de Parklaan in het Bospark aan de achterzijde.

In verband met de drukte en toenemende verkeer is de Prins Bernhardlaan een fysieke barriere gaan vormen tussen het park en het raadhuis. De sterke verbinding tussen het park, het raadhuis en de burgemeester visserspark is verloren.

RUIMTELIJKE ANALYSE

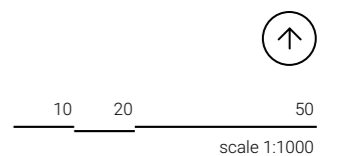
GROENSTRUCTUUR

Het is opmerkelijk dat de laan nooit een aansluiting heeft gehad op de oude Rijn. Met de voornaamheid van een laan zoals het Burgemeester Visserpark verwacht je dat het 2 belangrijke ruimtelijke elementen (ankers) verbindt.

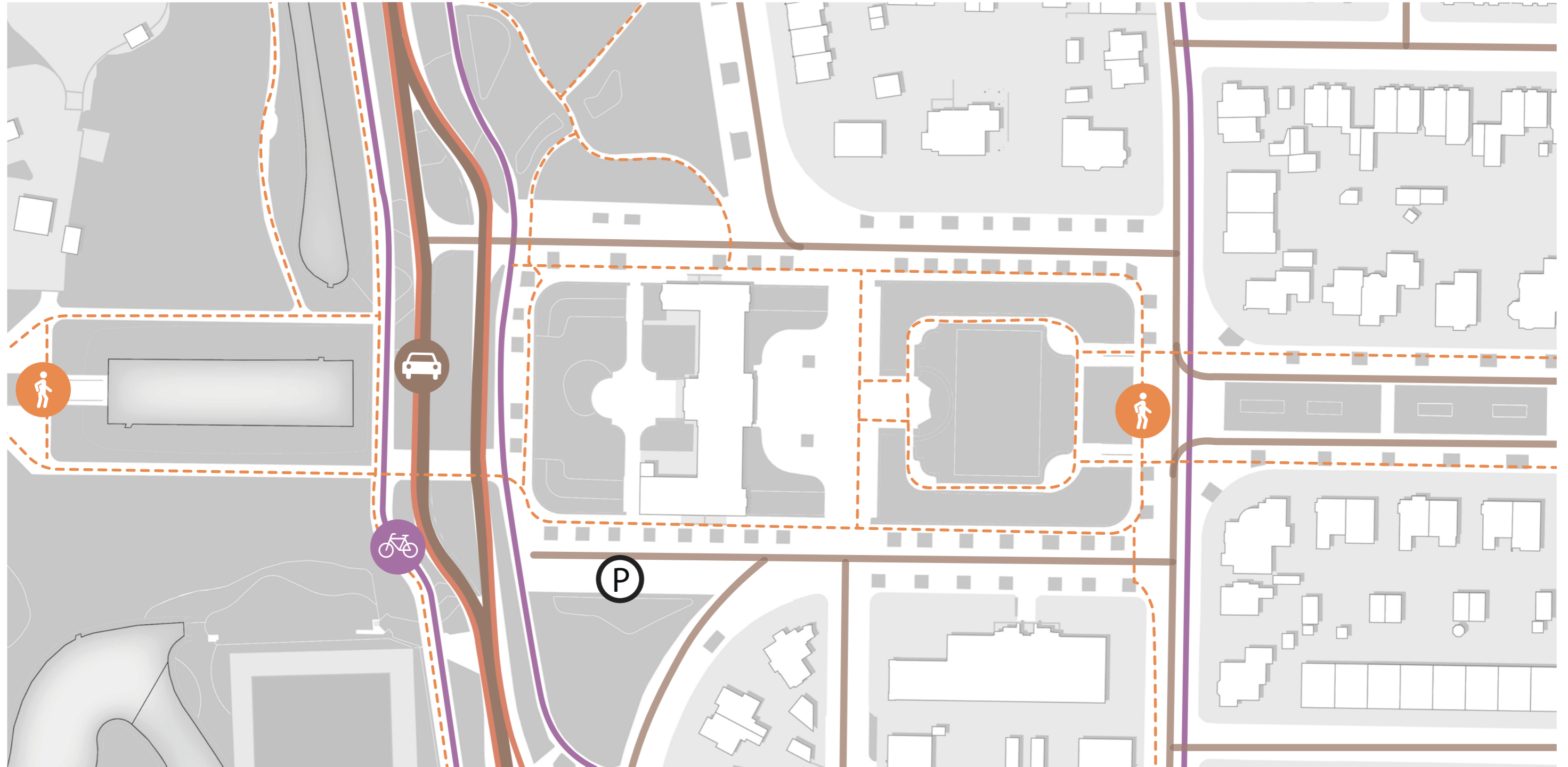
De laan eindigt aan de oostzijde tegen bebouwing die verder niet van het stuur zijn van een raadhuis of een waterverbinding. Ook de oost west orientatie, die niet een directe aansluiting zoekt met de historische ontwikkeling van de stad langs de oude Rijn, is opmerkelijk. Ondanks dat

in de afgelopen 80 jaar de omgeving van het raadhuis aardig bebouwd is, blijft het Raadhuis met zijn plein, park en laan een autonoom element in de stedelijke structuur.

RUIMTELIJKE ANALYSE

BEREIKBAARHEID

Fysiek is het Raadhuis goed te bereiken, maar uitnodigend is het niet. Komend vanuit het Bospark is er een oversteek, maar de Prins Bernhardlaan wordt door de asymmetrische opzet en hoeveelheid verkeer als een barrière ervaren. Aan de Burgemeester Visserszijde zijn de paden geen logische verbinders, maar meer routes ter versterking van de monumentaliteit.

De grote boomkranen en het feit dat de auto's op de stoep mogen staan maakt de laan ondanks zijn maat niet uitnodigend om te lopen.

Legenda

- Auto
- Bus
- Fiets
- - - Voetgangers

10 20 50
scale 1:1000

RUIMTELIJKE ANALYSE

OPENBARE RUIMTE

Raadhuis heeft geen verbinding met het plein

Het voorplein is een grote anonieme ruimte

Entree aan de zijkant van het gebouw met een dichte borstwering die entree weer blokkeert

Verboden toegang tot de achtertuin van het gebouw, niet echt uitnodigend

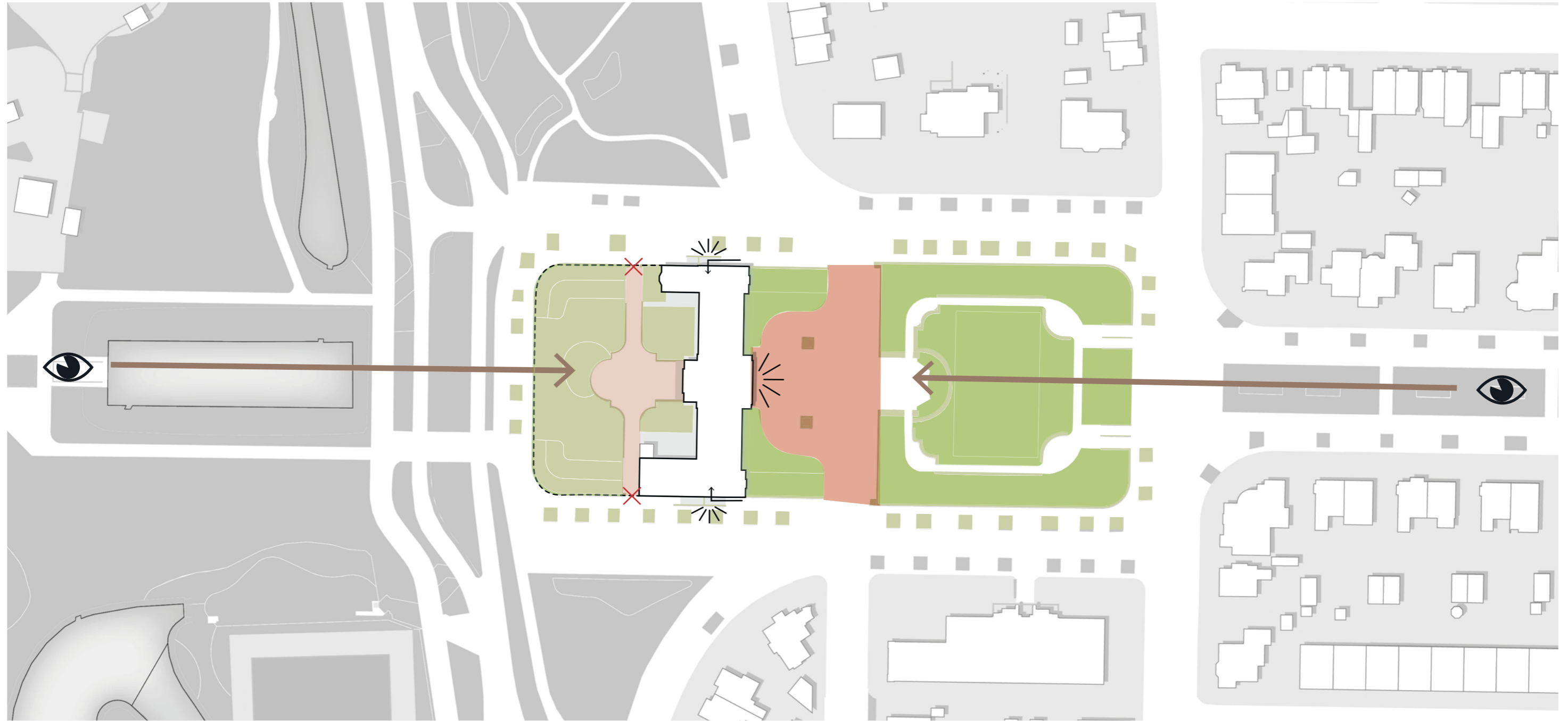

Hek en achtertuin die een barrière vormen

RUIMTELIJKE ANALYSE

OPENBARE RUIMTE

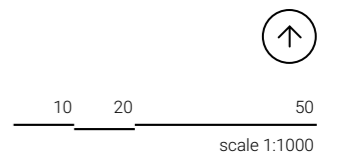

- De achterkant (west) van het oude raadshuis is niet toegankelijk voor het publiek.
- Door de achtertuin te omsluiten ontstaat er een zwakke verbinding met het achterliggende Bospark
- Door de de ongedefinieerde en grote "loze" openbare ruimte van het voorplein is er geen directe verbinding met het gebouw

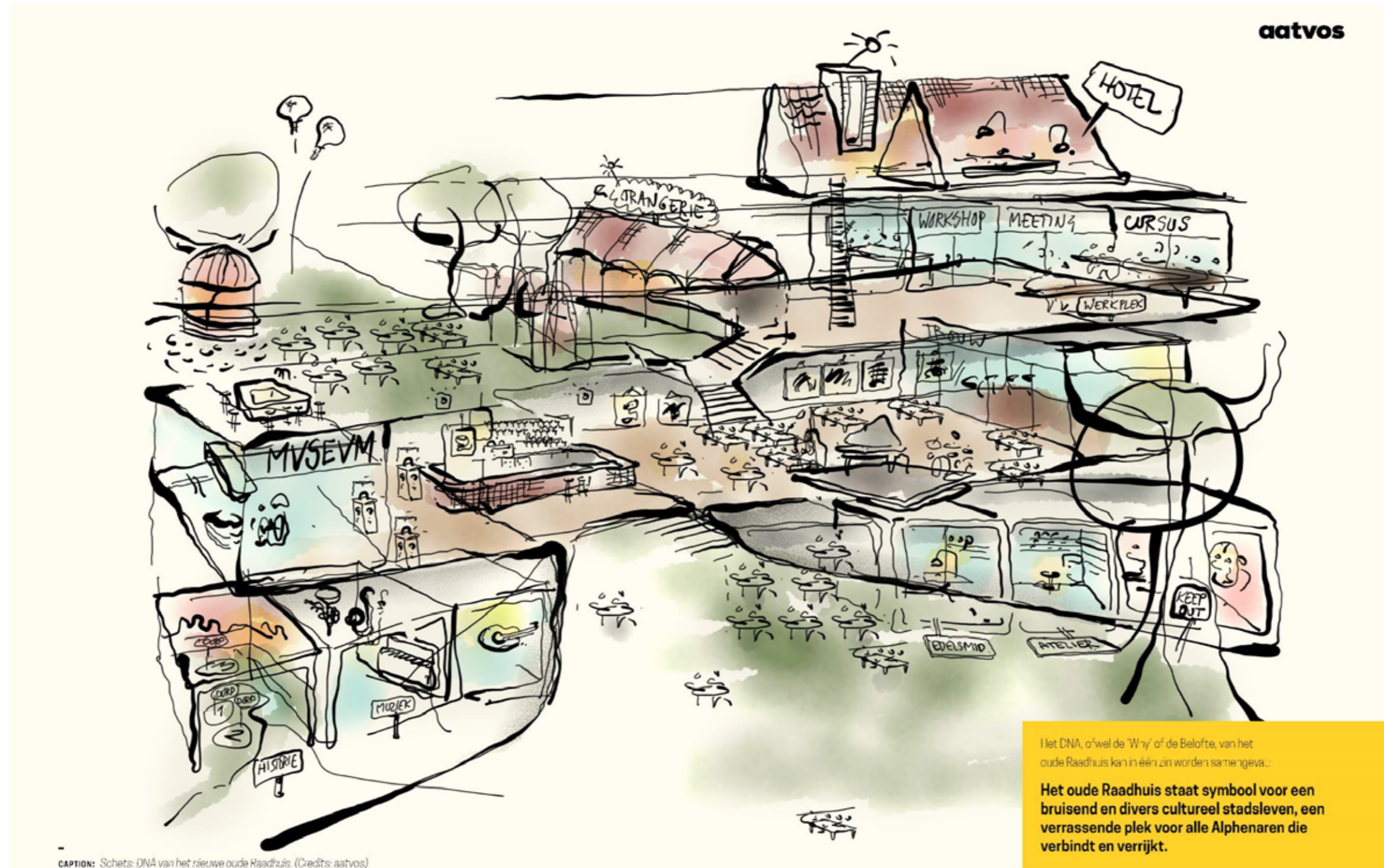
- Het gebouw heeft aan drie zijde een entree, maar geen van de entrees zijn uitnodigend.

Legenda

- Zichtlijnen
- Toegankelijk groen
- Niet-toegankelijk groen
- Plein
- ✗ Geen toegang
- ☀ Entree
- - Omsloten (hek)

PROGRAMMA INTERPRETATIE OPDRACHT

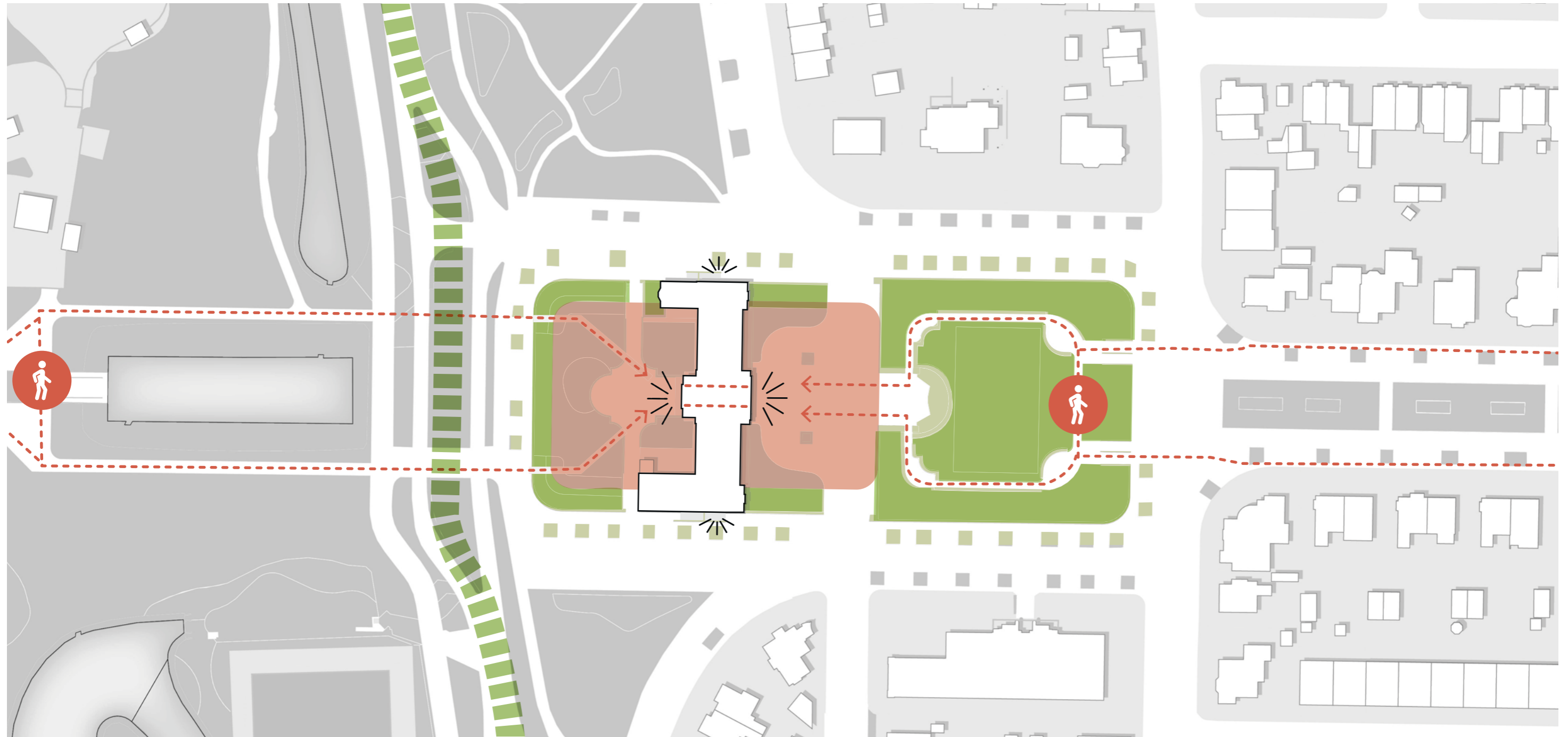

Een definitief programma voor het Raadhuis was ten tijde van het opstellen van deze studie nog niet vastgelegd. Dat hebben wij niet als probleem ervaren aangezien bij iedere maatschappelijke functie die het gebouw aan zal nemen bepaalde ruimtelijke uitdagingen opgelost moeten worden. Bijgaande schets komt uit het Bidbook van Aat Vos en laat een sfeer zien van een veelheid van activiteiten die buiten beginnen en drempelloos overgaan naar binnen waar verschillende functies ruimtelijk met elkaar verbonden zijn. Wij hebben onze opdracht dan ook als volgt geïnterpreteerd. Hoe kunnen we het Raadhuis uitnodigend maken voor alle Alphenaren, hoe zorgen we ervoor dat de mensen ongeacht leeftijd, fysieke gesteldheid, etniciteit of sociale positie, op een ongedwongen manier

naar het gebouw gaan. Om dit te bewerkstelligen kan je niet alleen naar het gebouw kijken, maar moet je ook de directe omgeving meenemen. De aanvullende vraag is: Hoe maken we het Burgemeester Visserpark onderdeel van het stedelijk weefsel waardoor het niet alleen een bestemming is maar ook onderdeel is van de routes van de Alphenaren

RUIMTELIJKE ANALYSE

UITGANGSPUNTEN

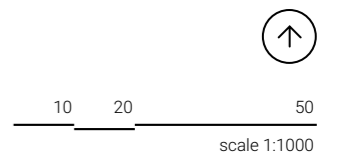

- Barriere (prinsbernard straat) verzachten: Auto is te gast
- Looptoutes vanuit park meteen laten aansluiten op het nieuw te maken plein/park aan de westzijde
- Verbinding Bospark en Achtertuin versterken: Invulling geven aan de achtertuin
- Achtertuin publiek toegankelijk maken

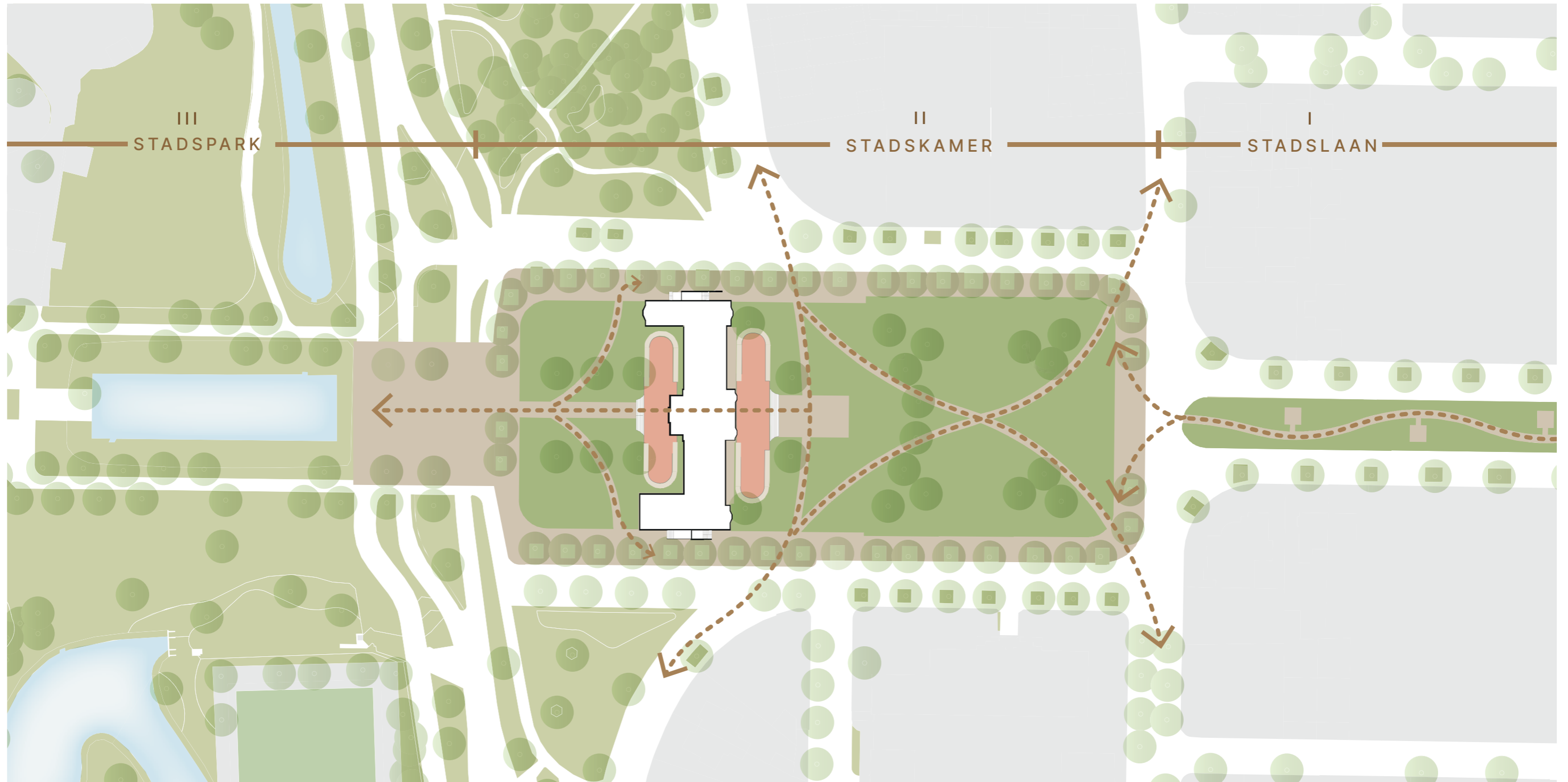
- Alzijdig gebouw: meerdere entrees die uitnodigen om naar het gebouw te gaan
- Herontwerpen voorplein, voortuin, achterplein en achtertuin. Zodat ze onderdeel worden van het stedelijk weefsel en niet meer als een autonoom eiland in de stad liggen

Legenda

- Voetgangersroute
- ☼ Entree
- Plein
- ||||| Verzachting barriere

VISIE

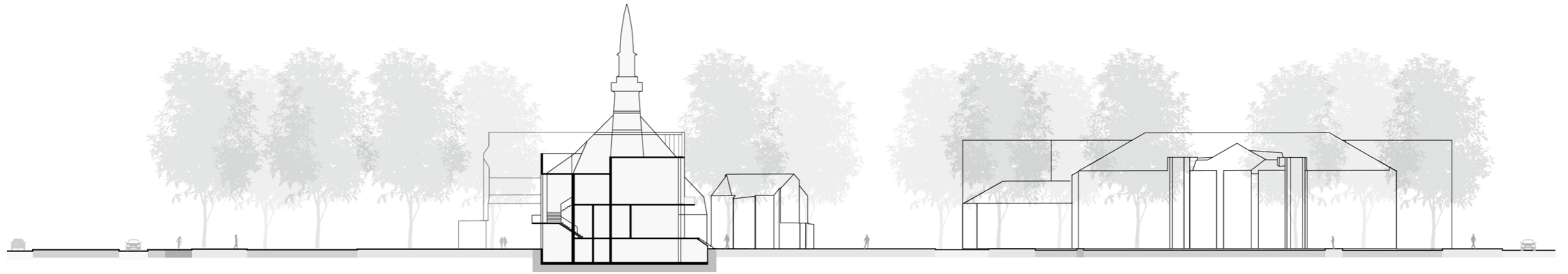
Wij benaderen het gebied als één stadspark dat verdeeld is in 3 gebieden: Bospark in het westen, een stadskamer waar het Raadhuis onderdeel van is, en een stadslaan (het burgemeester Visserpark).

Het Bospark is een goed functionerend park dat wel wat gemoderniseerd kan worden en mogelijk kunnen er wat meer zit/verblijfsplekken gerealiseerd worden, maar dat is een opdracht op zichzelf. De verblijfskwaliteit en de bewandelbaarheid van de stadslaan kan verbeterd worden. Daar hebben we wat eerste suggesties voor gedaan. Een meandert pad in het midden met een aantal zitplekken zal zowel meer

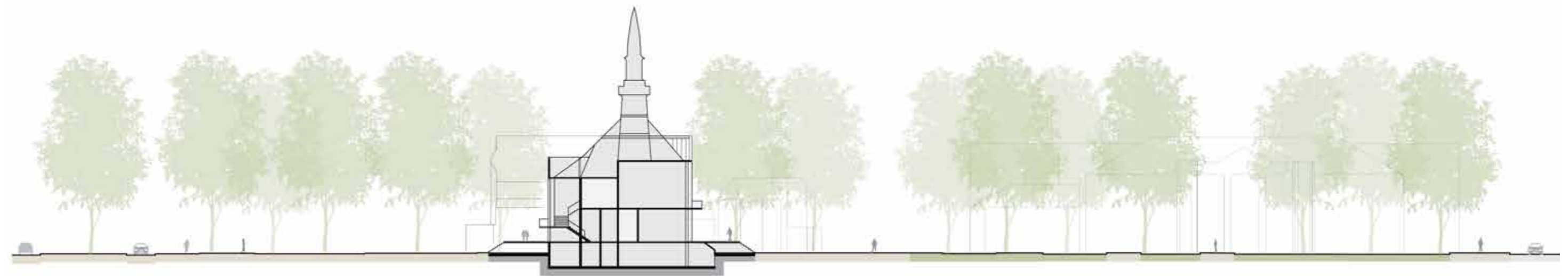
mensen uitnodigen om er te lopen en ook om er even te verblijven. Maar ook dit onderdeel dient nader ontworpen te worden.

We hebben ons met name geconcentreerd op de stadskamer. De kamer wordt gevormd door bomen die er al zijn aan te vullen zodat het kwadrant omzoomt wordt. Om de kamer vervolgens te verbinden met de omgeving zorgen we er voor dat looproutes door de kamer lopen die aansluiten op de straten en routes van de gebruikers. De Prins Bernhardweg krijgt een verhoogde oversteek om zo de stadskamer met het Bospark te verbinden en ook hier doorlopende routes te maken voor de voetganger.

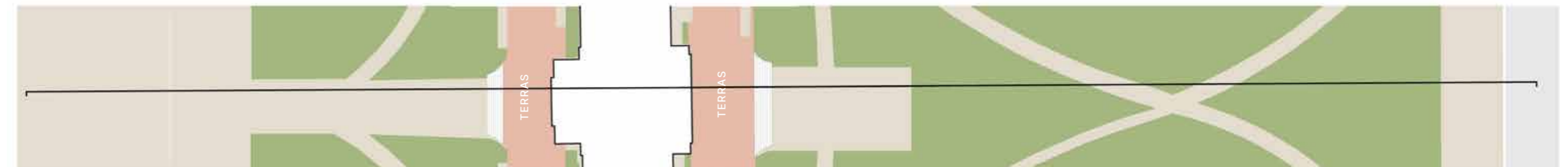
VISIE PROFIEL

Bestaand

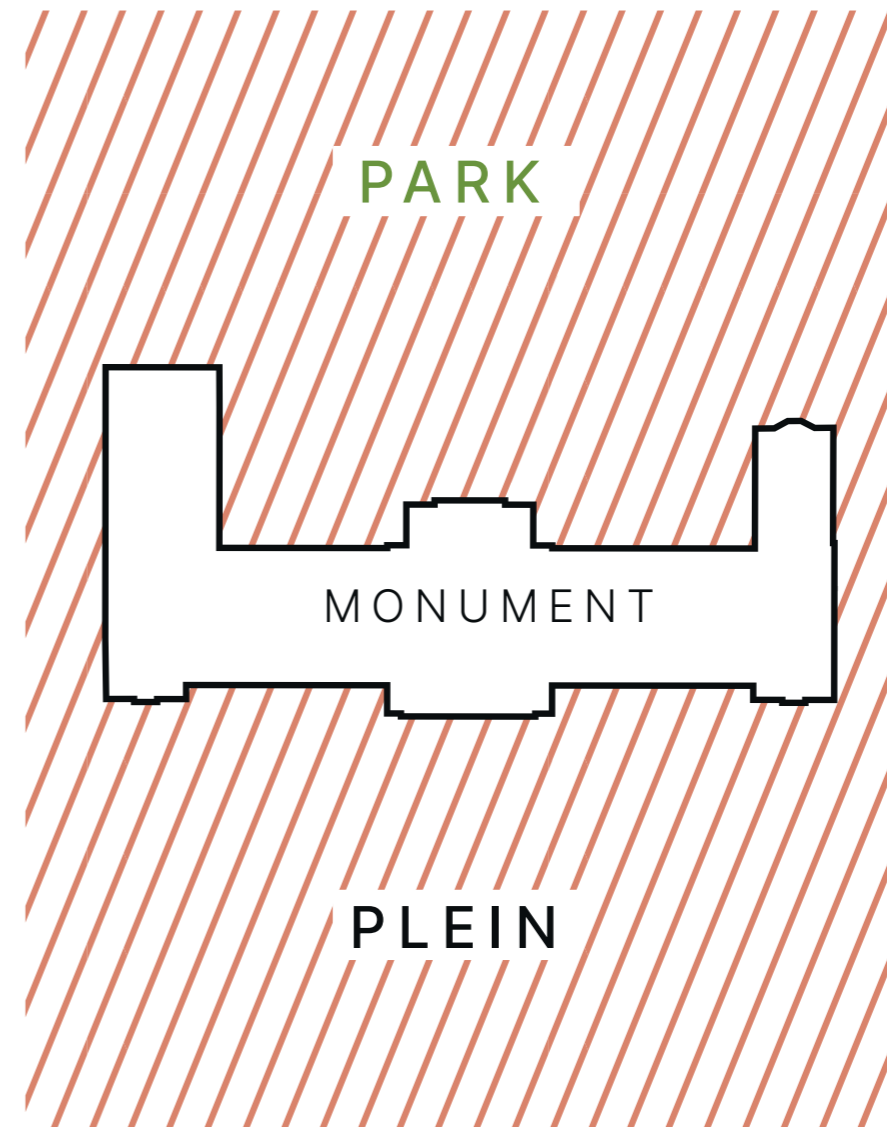
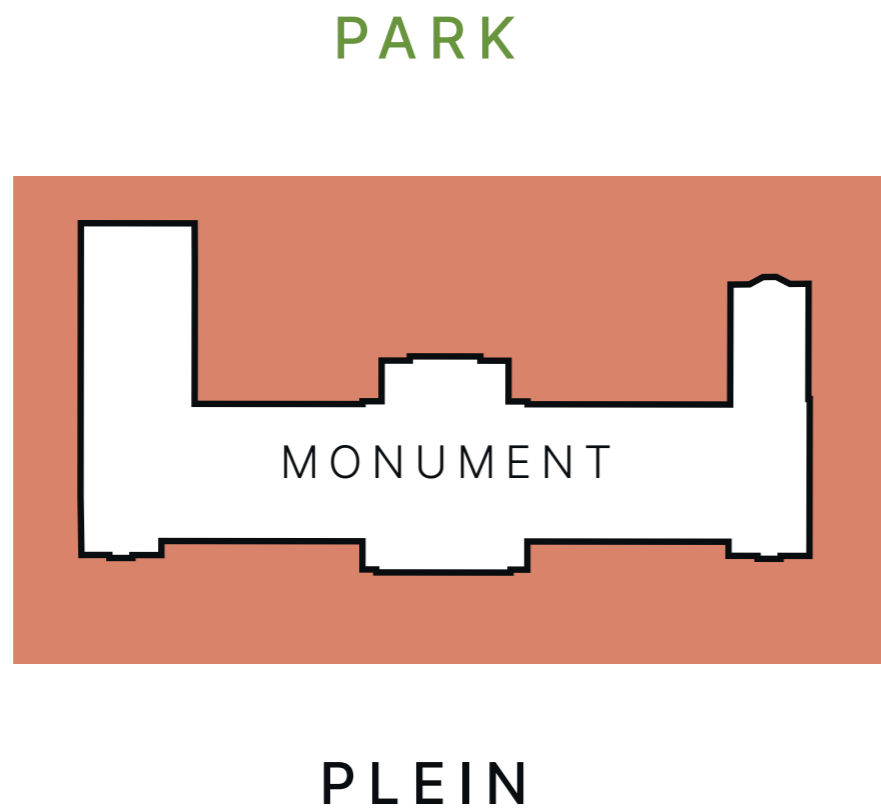
Concept

Bospark ←

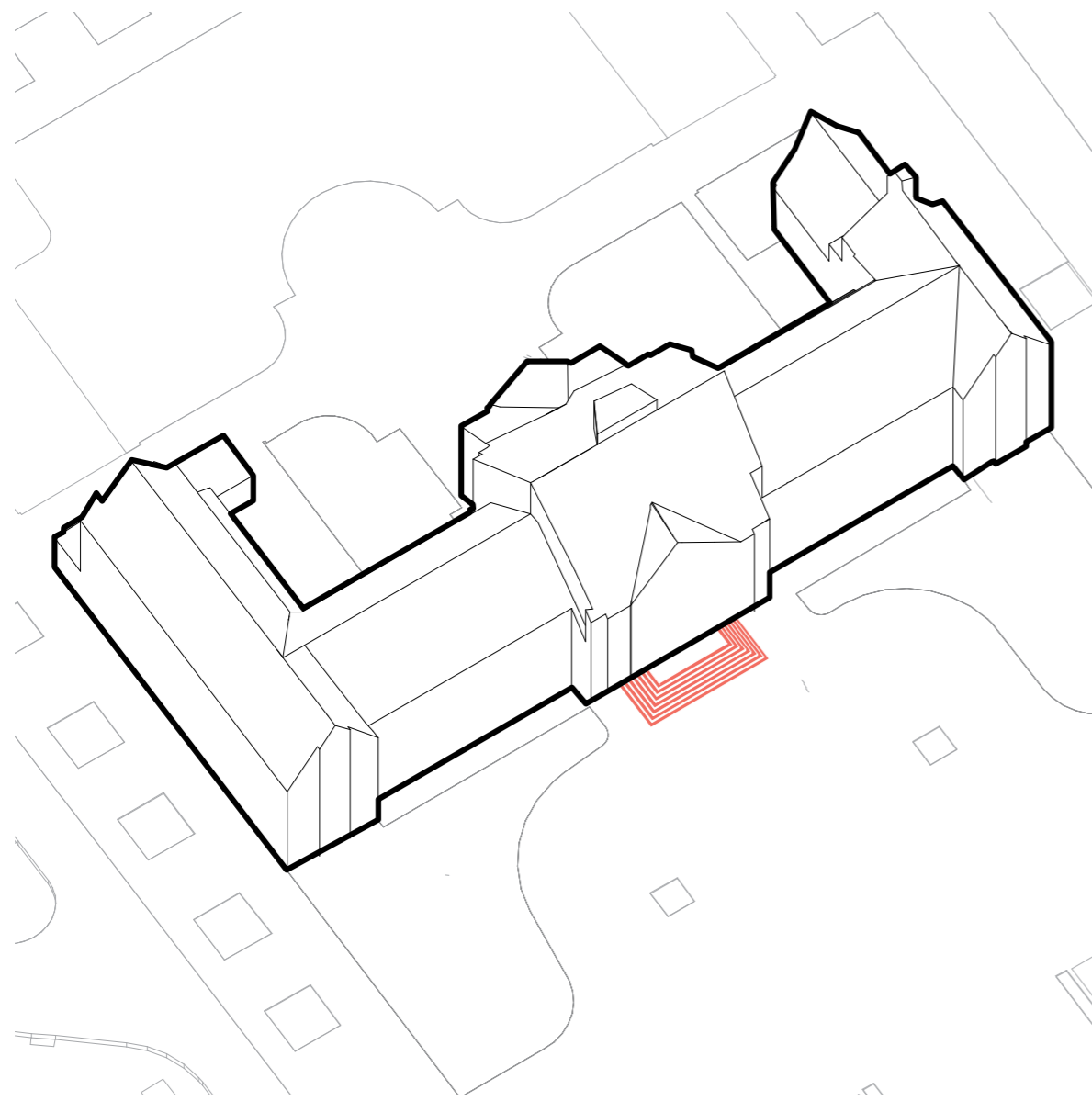
→ Burgemeester Visserpark

VISIE GEBOUW SCHEMA

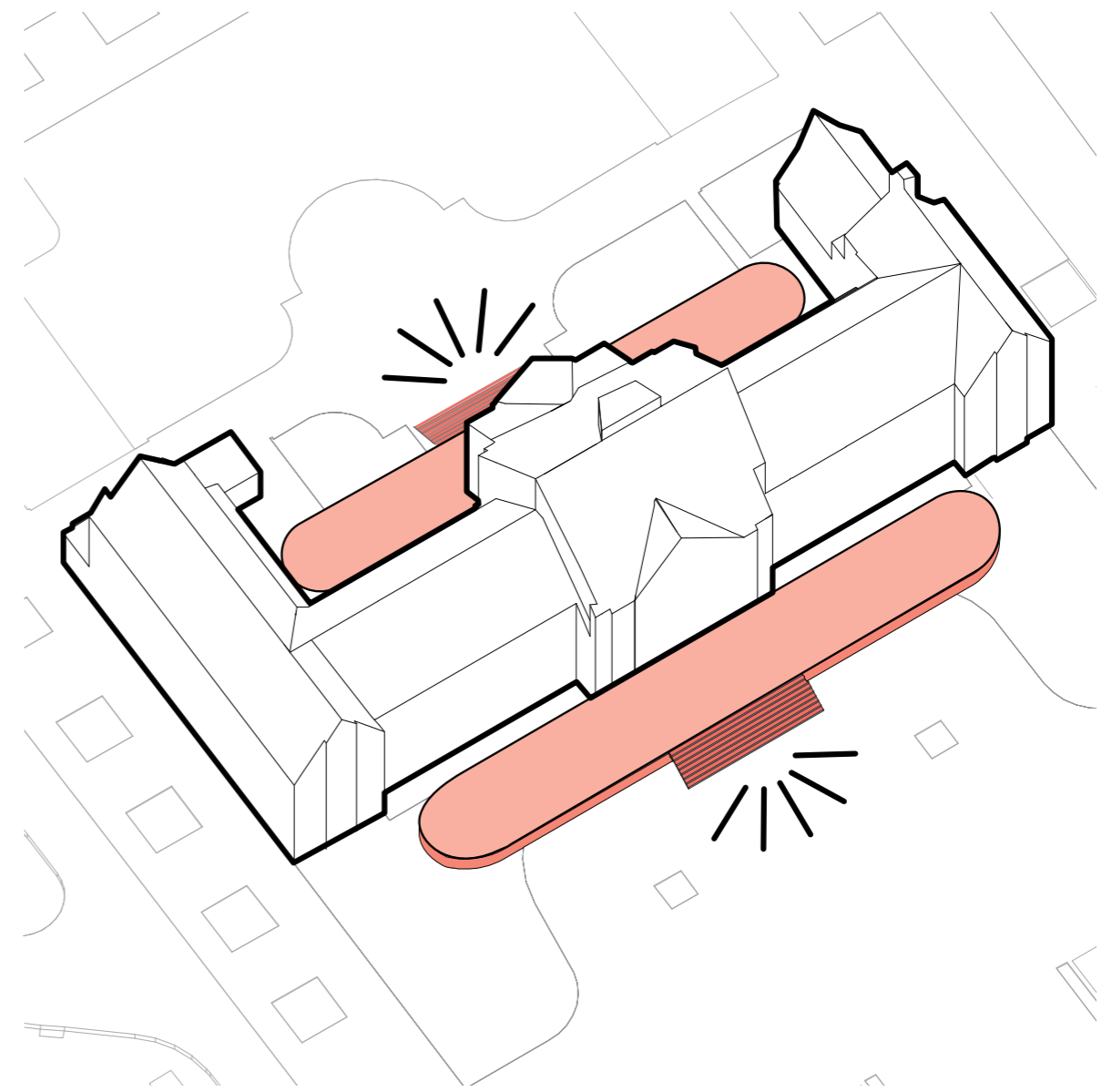

VISIE GEBOUW

3D DIAGRAM

Bestaand gebouw

Concept

Door zowel aan de Oost als Westzijde een terras toe te voegen krijg je een zachtere overgang tussen park/plein en gebouw. Deze publieke tussenruimten maken het gebouw toegankelijker, omdat je op het terras al half in het gebouw bent maar ook nog buiten. Je bent als het ware zowel onderdeel van het gebouw als van het plein/park. De terrassen zijn verder ook zo ontworpen dat ook de rolstoelgebruiker een monumentale toegang krijgt tot het gebouw.

De terrassen nodigen uit en faciliteren de toegang tot het gebouw, ze verbinden het gebouw met haar omgeving, zo krijg je een gebouw dat voor en van alle Alphenaren is.

REFERENTIES

Vondel CS

Oud postkantoor Amsterdam

Terras als overgang tussen binnen en buiten

Luifel als overgang tussen binnen en buiten

REFERENTIES

Stadhuis Utrecht

Harde ingang voor

Zachte ingang achter

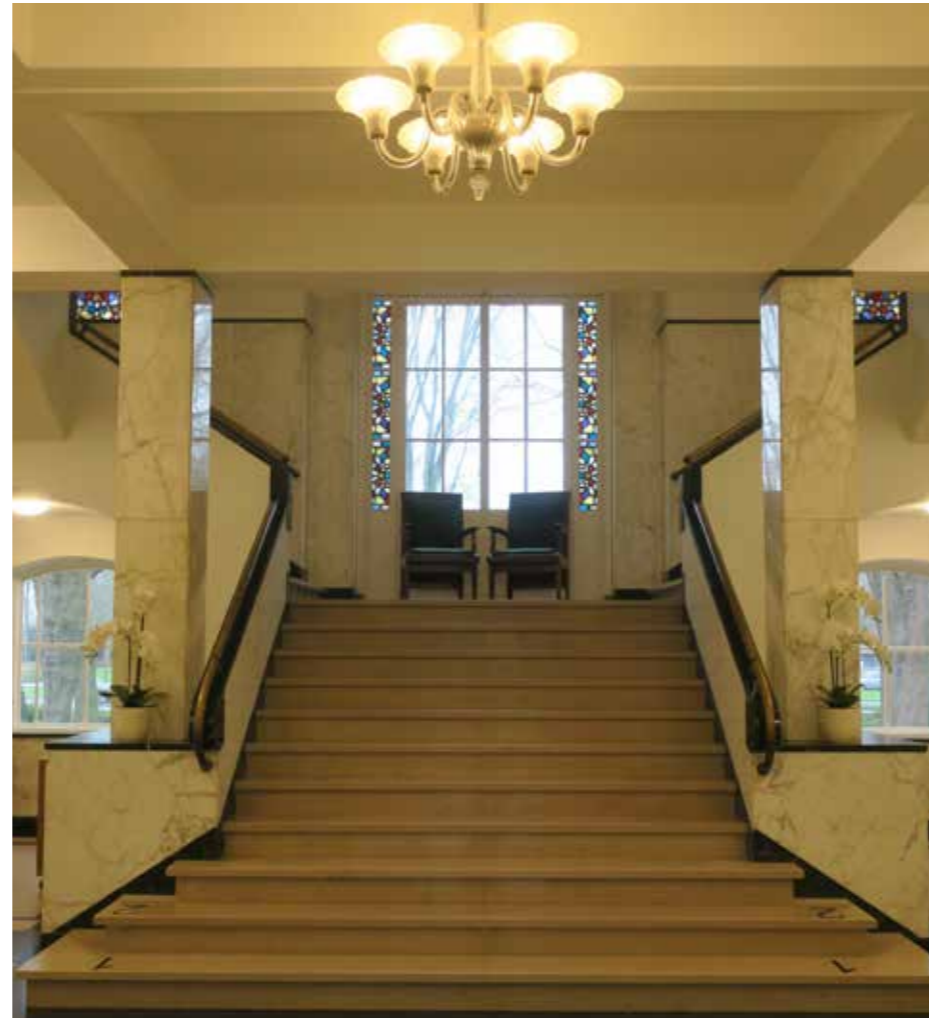

GEBOUW

GEBOUW BESTAAND INTERIEUR

Hoofdentree aan oostzijde

Trap naar verdieping vanuit centrale hal

Locatie doorbraak naar west terras

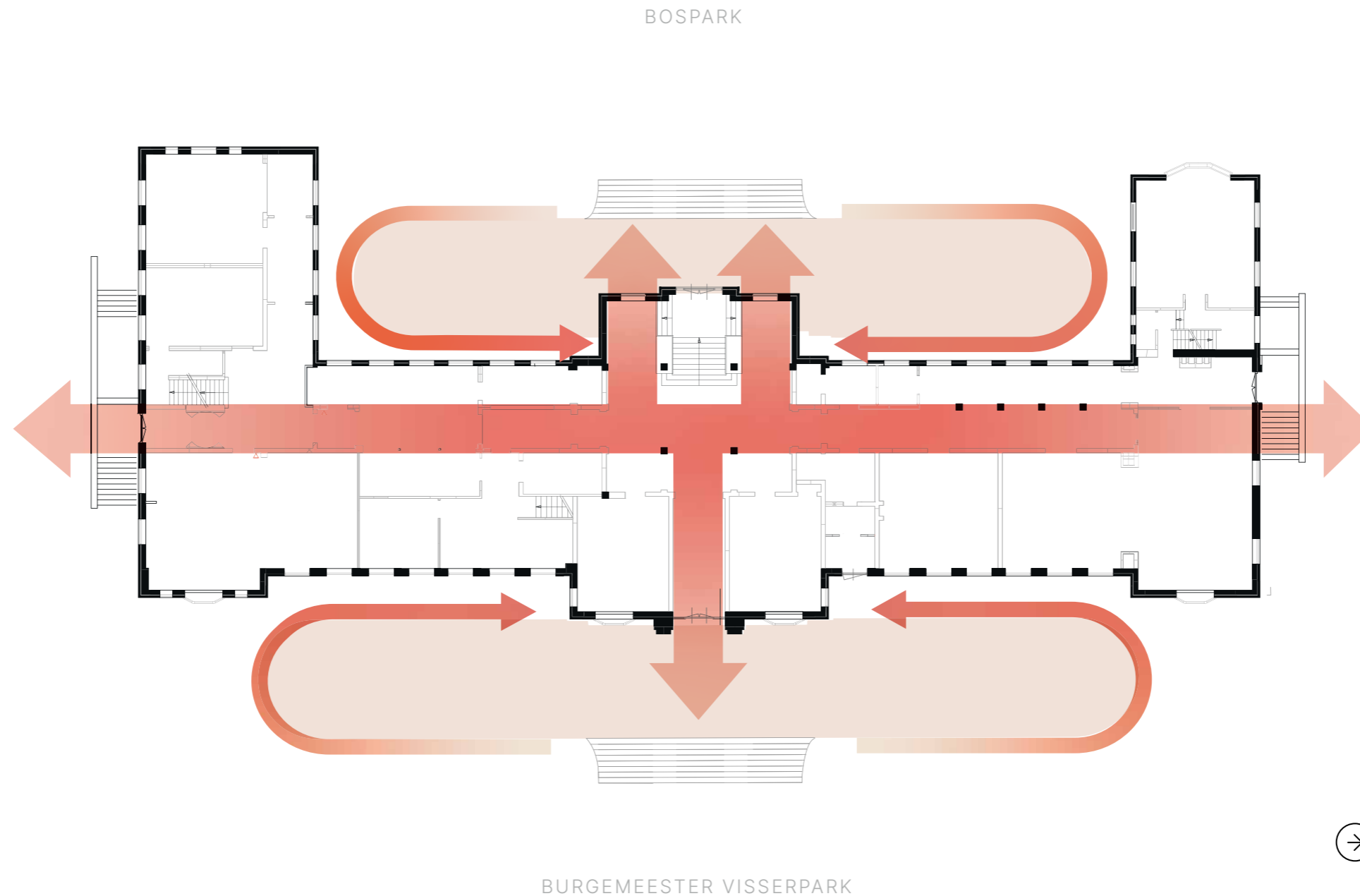
Ingang noordvleugel

Centrale Hal

Gang zuidvleugel

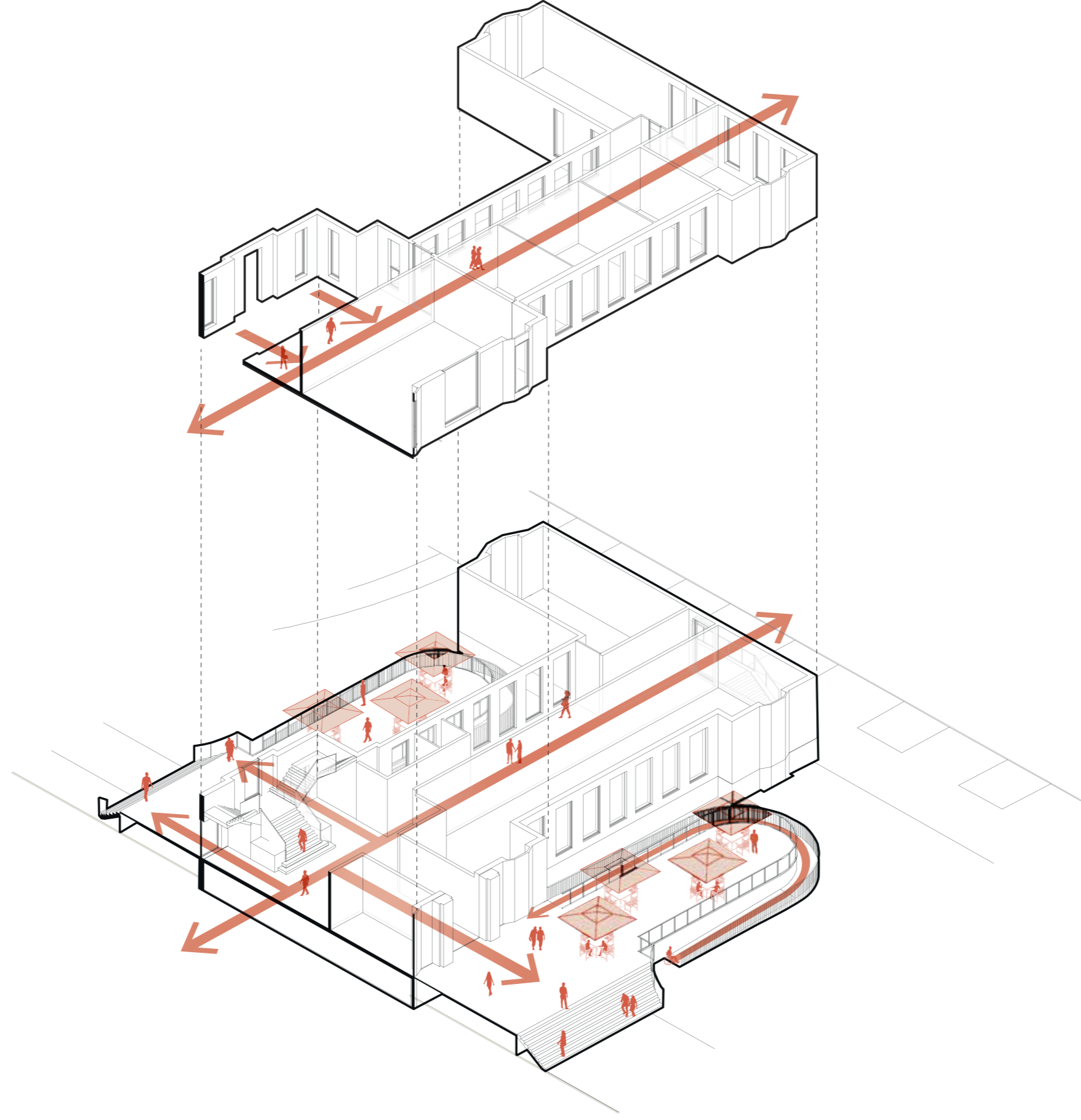
Gebouw als verbinder

Ook op gebouw niveau willen het verhaal van verbinden en toegang verstrekken doorzetten. Via de centrale hal willen we het oost en west terras met elkaar verbinden. Dit kan eenvoudig door aan de westzijde 2 ramen tot deur uit te breiden. Zo kan het zomaar zijn dat de route door het gebouw de korste route is van je wandeling in het park.

Ook de noord zuid verbinding in het gebouw moet een vanzelfsprekendheid krijgen en aansluiten op de entrees daar. Dit kan door de gang aan de noordvleugel door te zetten (de knik er uit te halen). Daarnaast stellen wij voor om de borstweringen bij de trappen aan de noord en zuid entree te vervangen door een transparant hek waardoor die ook de verbinding met de omgeving aan kunnen gaan.

Ook op de verdieping kan je een vergelijkbare noord zuid verbinding maken die aansluit op de centrale hal. Op deze manier denken wij dat de schets die bij het programma vertoond is vertaald is in het gebouw waarbij we de monumentale waarden van het gebouw gerespecteerd hebben en alleen gewijzigd hebben om te garanderen dat een goed prettig en inclusief gebruik van het gebouw mogelijk is.

GEBOUW ROUTING

GEBOUW OMGEVING

Tot Slot

Dit waren wat eerste ideeën om het raadhuis en zijn omgeving terug te geven aan de Alphenaren. Inclusief betekende hier in eerste instantie, hoe zorg ik dat mensen er naar toe komen en vervolgens hoe zorg ik dat alle mensen er naar toe kunnen komen.

Zodra het programma voor het raadhuis bekend is kan op basis van deze studie nader invulling gegeven worden aan het restaureren en renoveren van het Raadhuis. Hierbij moet de heldere ontsluitingsstructuur in het gebouw gewaarborgd worden, zowel om de verbinding met het park te behouden en de monumentale waarden van het gebouw te respecteren. Naast een goede programmatische inpassing, een vriendelijke inrichting van de omgeving, zal er ook veel aandacht moeten gaan naar de verduurzaming van het gebouw.

Wij zijn in ieder geval enorm geïnspireerd geraakt door deze verkennende studie en zien het Raadhuis graag opbloeien als een trekpleister in Alphen aan de Rijn.

